

*Περιβάλλον και Υγεία:
Προκλήσεις και Ευκαιρίες για ένα καλύτερο αύριο*

Πολυξένη Νικολοπούλου – Σταμάτη

*Καθηγήτρια Περιβαλλοντικής Παθολογικής Ανατομικής ΕΚΠΑ
Μαριολοπούλειο – Καναγκίνειο Ίδρυμα Επιστημών Περιβάλλοντος*

Σας προσκαλώ να φύγουμε λίγο από τα καθημερινά μας στερεότυπα.....

Άνθρωπος – Περιβάλλον – Διάστημα
Σχέση Εξάρτησης και αλληλεπίδρασης

- Αυτή η σχέση όμως
 - καθορίζει την στάση ζωής μας σε ένα πολύπλοκο κόσμο
 - προσδιορίζει τις ενέργειες επιβίωσης μας

Αλήθεια πόσο αντιλαμβανόμαστε αυτή την άρρηκτη σχέση και πόσο την τιμούμε

- Το Σύμπαν **ΕΙΝΑΙ**
- Ο άνθρωπος **ΕΙΝΑΙ**

- Υπάρχει ο άνθρωπος έξω από το Σύμπαν στο οποίο ζει και κινείται;

Είναι η έννοια της ολότητας

Το ανθρώπινο είδος αντιλαμβάνεται ότι είναι μέσα στο Σύμπαν και προέρχεται από αυτό.

Ο άνθρωπος είναι ένα αδιαχώριστο κομμάτι του Σύμπαντος

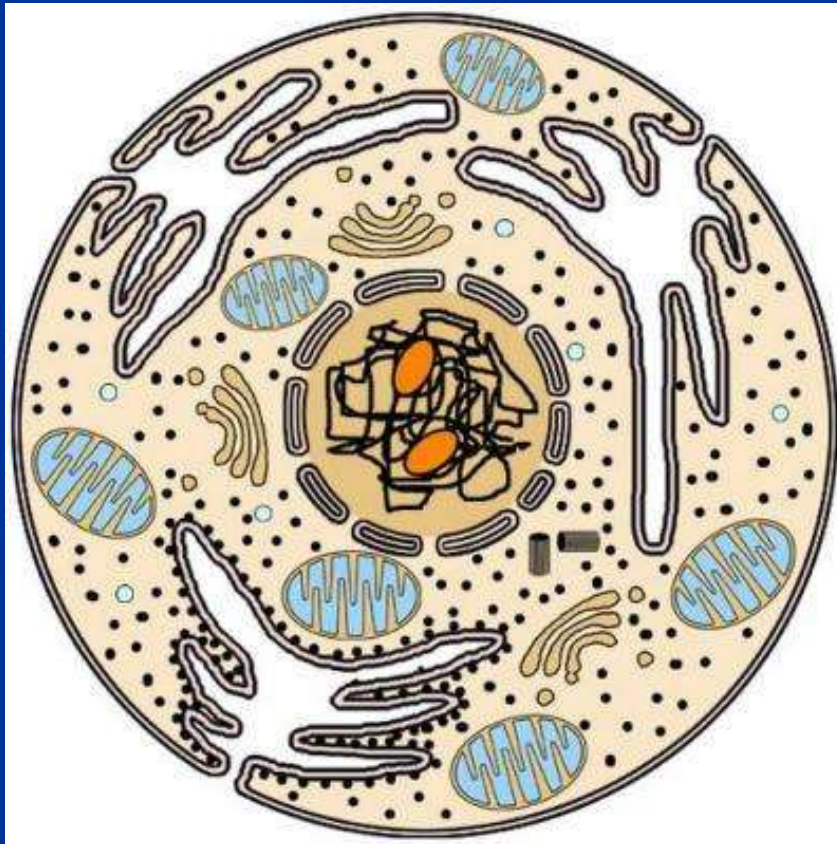

- Είναι σώμα του σώματός του
- Ζωή της ζωής του
- Σκέψη της σκέψης του
- Ψυχή της ψυχής του
- Πνεύμα του πνεύματός του

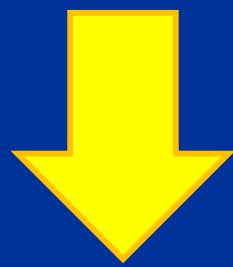

Το κύτταρο, μια μικρογραφία του Σύμπαντος

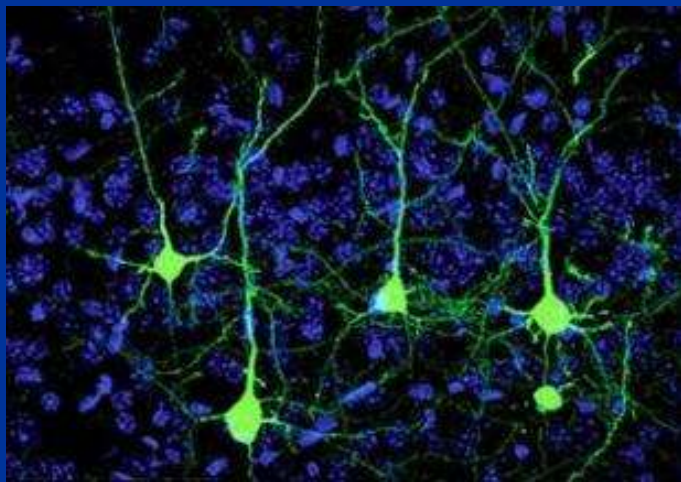
Ο πυρήνας του κυττάρου, αντίστοιχα ο ήλιος, κέντρο του ηλιακού μας συστήματος

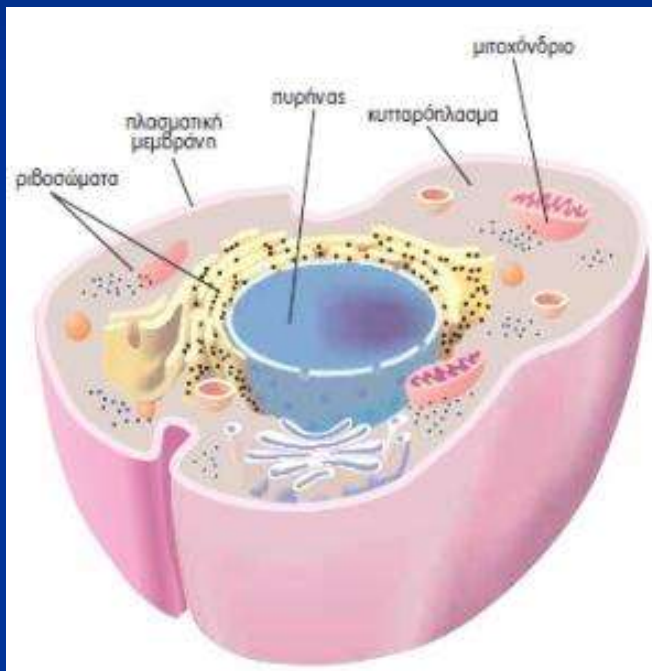
- Όπως το σύμπαν αποτελείται από δις/τρεις/άπειρους γαλαξίες, έτσι και ο άνθρωπος αποτελείται από ανάλογο αριθμό κυττάρων
- Οι δεσμοί των κυττάρων έχουν αναλογίες με τους δεσμούς των ουρανίων σωμάτων

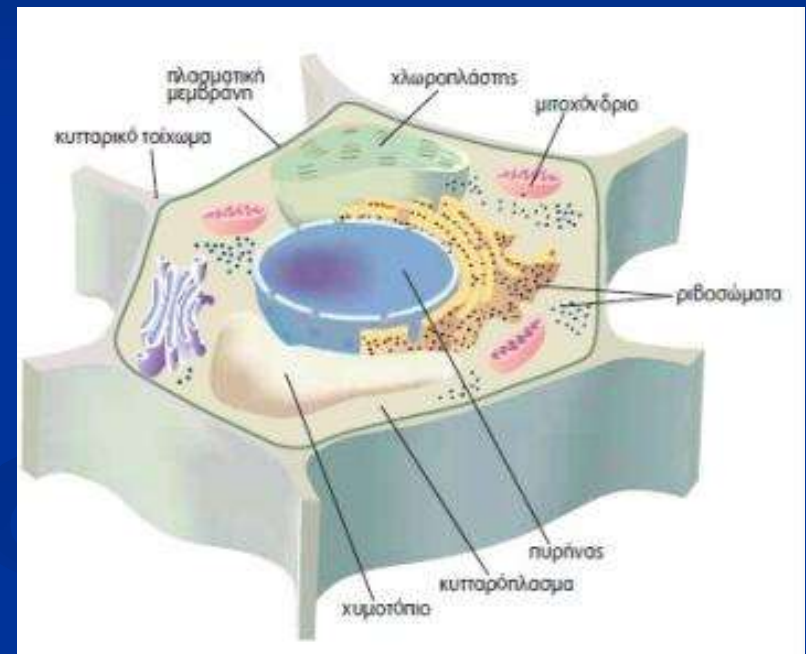
είναι ενεργειακοί

Κάθε κύτταρο στο σώμα μας έχει τη δική του αυτοδυναμία επιβίωσης.

Αναπνέει

Με εξειδικευμένη συσκευή: Μιτοχόνδριο

- Κάθε κύτταρο έχει ενσωματωμένη τη διεργασία του θανάτου με τη μορφή της απόπτωσης που εξασφαλίζει την ανανέωση.
- Όταν χάσει (για οποιονδήποτε λόγο) την δυνατότητα της απόπτωσης τότε το κύτταρο που θα παραμείνει θα αλλάξει δρόμο και μπορεί να οδηγήσει ολόκληρο τον οργανισμό στην απώλεια, στο θάνατο. Έτσι, γεννιέται ο καρκίνος.
- Για εκατομμύρια χρόνια η φύση ήξερε να ανακυκλώνει γιατί δεν είχε φτιάξει ο άνθρωπος καινούργιες «ύλες» όπως το πλαστικό.

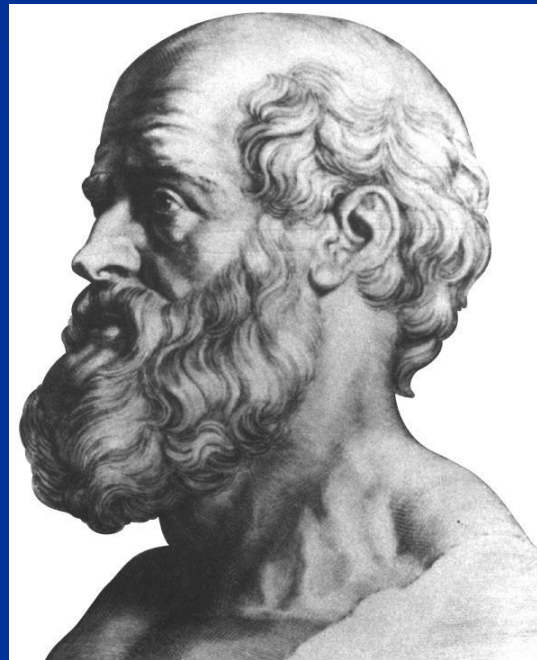
Την επέμβαση στη φύση με αυτό το πολύ απλό παράδειγμα: πλαστικό στη θάλασσα

Το Σύμπαν θα μας τη συγχωρήσει

- Την Αιτιολογία της ασθένειας μόνο πρόσφατα έχουμε συνειδητοποιήσει ότι μπορεί να σχετίζεται με την Περιβαλλοντική έκθεση

- Και ας είχε ειπωθεί καθαρά και αναλυτικά από τον Ιπποκράτη

Νοσήματα που δεν γνωρίζαμε αιτιολογία τους και την σχέση τους με την Περιβαλλοντική Έκθεση

- Περιβαλλοντική Έκθεση
καρκινογόνα/φυτοφάρμακα/καλλυντικά/πρόσθετα
- Το σημαντικότερο: Σε συνολική ανατροπή του
τρόπου αντιμετώπισης του καρκίνου μάς
υποχρεώνουν οι σύγχρονες επιστημονικές μελέτες
και η επαναξιολόγηση των ιατρικών δεδομένων, που
αναδεικνύουν τον καρκίνο ως περιβαλλοντική νόσο.

- Η έκθεση σε περιβαλλοντικά καρκινογόνα παραγνωρίστηκε για ένα αρκετά μακρό χρονικό διάστημα
 - εξ αιτίας της επικρατούσας υπόθεσης ότι ο καρκίνος οφείλεται στη γενετική προδιάθεση και στον τρόπο ζωής, όπως για παράδειγμα στο κάπνισμα.

- Αντίθετα, σήμερα φαίνεται ότι η αλματώδης αύξηση των καρκίνων είναι αποτέλεσμα κυρίως της έκθεσης των ανύποπτων πολιτών σε καρκινογόνες ουσίες που κυκλοφορούν μαζικά και ενάντια στη θέλησή τους.
- Την ώρα που γίνεται ολόκληρη συζήτηση (και σωστά!) για το παθητικό κάπνισμα, πολιτεία, διεθνείς οργανισμοί και κοινωνία παρέμεναν σχεδόν σιωπηλοί για την

***Περιβαλλοντική Έκθεση σε
καρκινογόνα/φυτοφάρμακα/καλλυντικά/πρόσθετα***

αλλά και αλόγιστη έκθεση στην Ηλεκτρομαγνητική Ακτινοβολία

- Πρόκειται για τεράστιο πολιτικό και κοινωνικό θέμα, αφού η ανεξέλεγκτη κυκλοφορία πολλών καταναλωτικών προϊόντων, φαίνεται ότι δηλητηριάζει -αργά αλλά σταθερά- τον ανθρώπινο οργανισμό

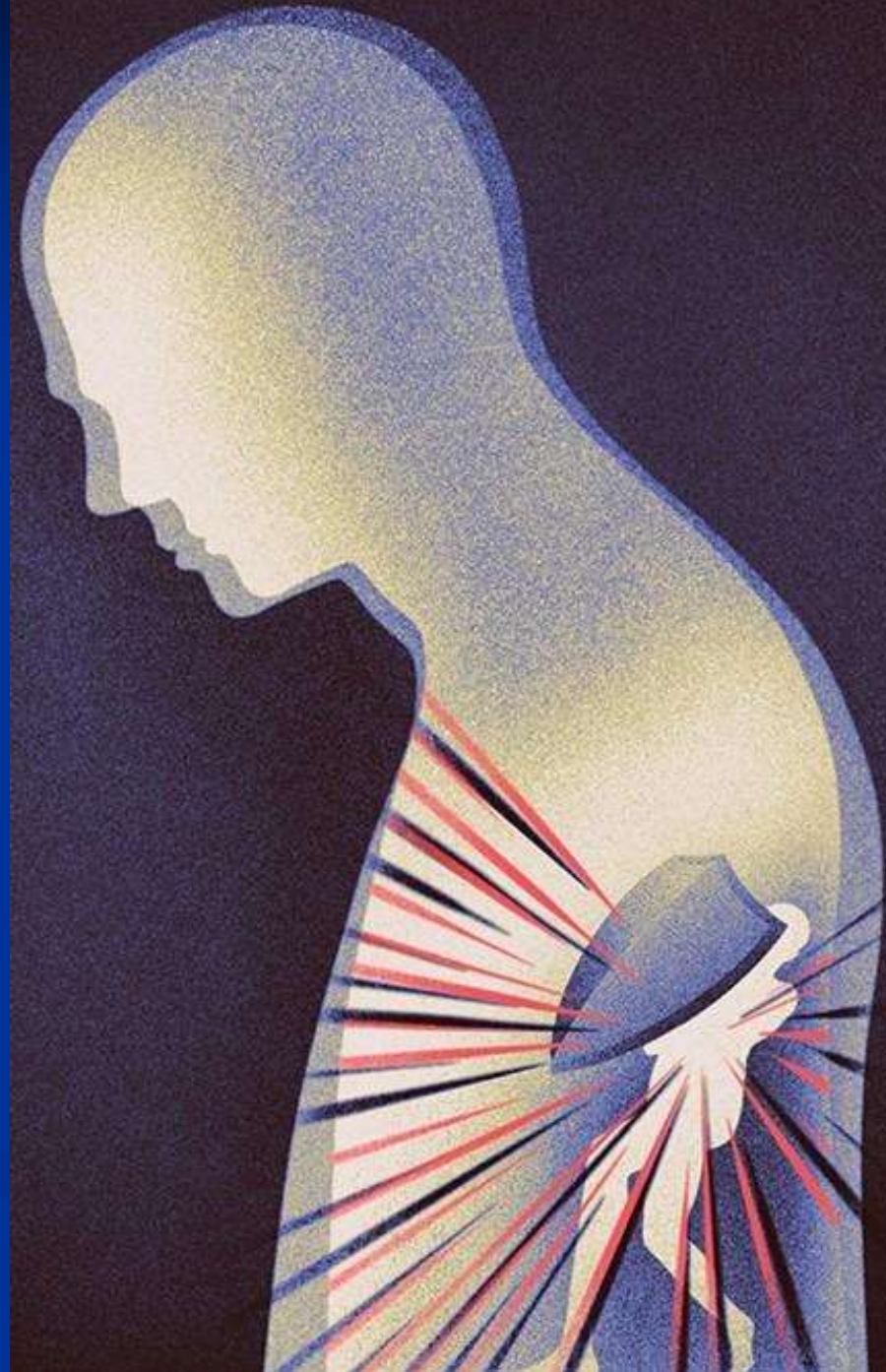

- Σε συνολική ανατροπή του τρόπου αντιμετώπισης του καρκίνου μάς υποχρεώνουν οι σύγχρονες επιστημονικές μελέτες και η επαναξιολόγηση των ιατρικών δεδομένων, που αναδεικνύουν τον καρκίνο ως περιβαλλοντική νόσο.

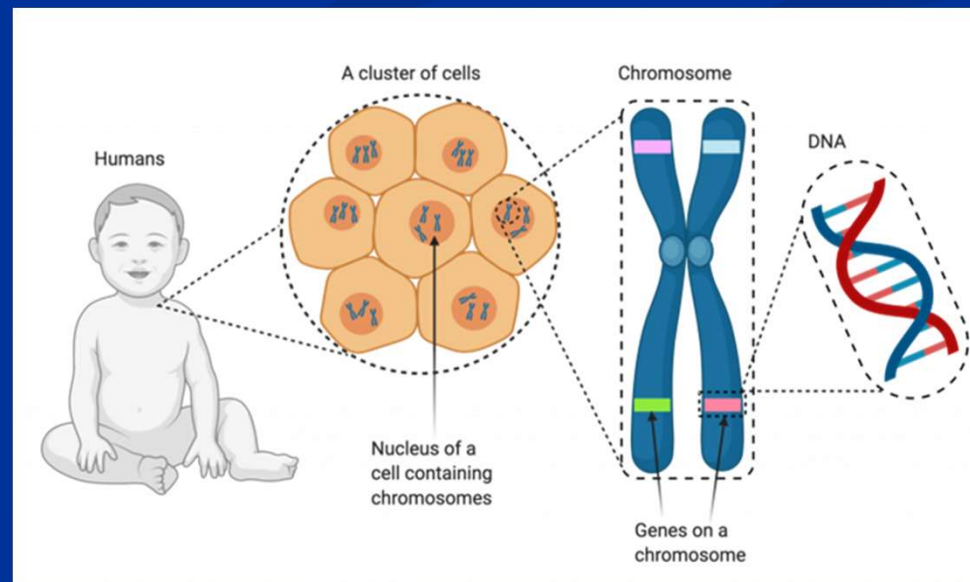

Τα αυτοάνοσα

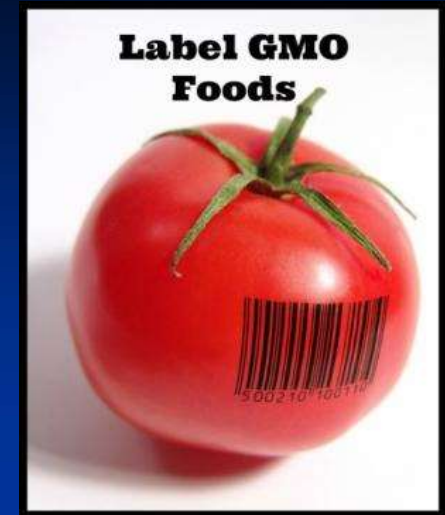
- Ένα παράδειγμα που δείχνει την αλλοίωση της άμυνας του ανθρώπινου οργανισμού είναι η **μεγάλη αύξηση των αυτοάνοσων νοσημάτων**.
- Κανείς δεν μπορεί με απόλυτη βεβαιότητα να προσδιορίσει τον λόγο της αύξησης των αυτοάνοσων νοσημάτων τα τελευταία 100 χρόνια, γεγονός που δείχνει ότι κάτι συμβαίνει στο ανοσοποιητικό μας.

- Έχουμε όμως, επιστημονικές ενδείξεις ότι η έκθεση σε περιβαλλοντικούς παράγοντες παίζει σημαντικό ρόλο.
- Φαίνεται ότι η γονιδιακή προδιάθεση είναι σημαντική για την εμφάνιση των αυτοάνοσων νοσημάτων, αλλά δεν εξηγεί επαρκώς την αύξησή τους.

- Το πιθανότερο είναι να πρόκειται για συνδυασμό της επίδρασης των περιβαλλοντικών παραγόντων με γονιδιακή προδιάθεση»

«Η περιβαλλοντική έκθεση περιλαμβάνει ό,τι τρώμε, πίνουμε, αναπνέουμε, αλλά και τους παράγοντες στους οποίους εκτιθέμεθα, όπως η κοσμική ακτινοβολία, η ηλεκτρομαγνητική ακτινοβολία, η ατμοσφαιρική ρύπανση και βέβαια η κλιματική αλλαγή».

- Πού βρίσκονται οι παράγοντες που ρυπαίνουν και υποβαθμίζουν το περιβάλλον και διεισδύουν στον ανθρώπινο οργανισμό;

123 different pesticides

- Εκατομμύρια τόνοι βιομηχανικών ουσιών, φτιαγμένων από τον άνθρωπο και ανύπαρκτων μέχρι πριν από τουλάχιστον 100 χρόνια, βρίσκονται στην τροφή μας, στον τρόπο ζωής μας, στις κοινωνικές μας δραστηριότητες.

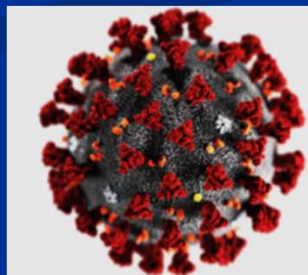

- Από τα φυτοφάρμακα στην τροφή μας μέχρι τα καθαριστικά στα ντουλάπια μας και τα καλλυντικά στο μπάνιο μας, περιέχουν χημικές ουσίες, οι οποίες παρεμβαίνουν στις λειτουργίες του ανθρώπινου σώματος, ακόμα και πριν από τη γέννησή του, ελαττώνοντας τις άμυνες του

Μιλώντας για τον COVID-19 πολλοί αναφέρονται σε έναν «αόρατο εχθρό»

- «Αόρατη» και «αθόρυβη» είναι όμως και τοξική ρύπανση που δέχεται καθημερινά ο σύγχρονος άνθρωπος
- Συνήθως δεν αντιλαμβανόμαστε άμεσα τη βλάβη που υφίσταται ο οργανισμός μας, γιατί η τοξική επίδραση της περιβαλλοντικής έκθεσης είναι χαμηλή και ύπουλη, δεν προκαλεί άμεσα ορατά αποτελέσματα.
- Σιγά σιγά όμως, αποδυναμώνεται το ανοσοποιητικό μας σύστημα, που είναι ουσιαστικά η άμυνα του οργανισμού μας»

- Είχαμε και παλαιότερα επιδημίες και πανδημίες χολέρας, βουβωνικής πανώλης, ανεμοβλογιάς, αλλά και HIV με θανάτους εκατομμυρίων ανθρώπων.
- Η αλήθεια είναι ότι σήμερα βρισκόμαστε αντιμέτωποι με μια σοβαρή απειλή που δεν μοιάζει δυστυχώς με τίποτα προηγούμενο.

- Και αυτό, ας μη γελιόμαστε, συμβαίνει γιατί δεν έχουμε όλοι τις ίδιες άμυνες, αλλά και το κυριότερο, δεν ξέρουμε πώς συμπεριφέρεται ο περίφημος ιός, τι ιδιότητες έχει, με τι όπλα μπορούμε να τον πολεμήσουμε».
- Κι ενώ ζούμε σε μια εποχή μεγάλης επιστημονικής και τεχνολογικής ανάπτυξης, αυτή συνοδεύεται από μια υποβάθμιση των δυνατοτήτων του ανθρώπινου οργανισμού.

*Η ακούσια ή εκούσια περιβαλλοντική έκθεση έχει
επιβαρύνει το ανοσοποιητικό σύστημα όλων
των ανθρώπων,
άλλων λιγότερο άλλων περισσότερο,*

*«κι αυτό γιατί θέλουμε όλα όσα μας προσφέρει ο
ακατανίκητος καταναλωτισμός χωρίς να
υπολογίζουμε τις αρνητικές επιπτώσεις»*

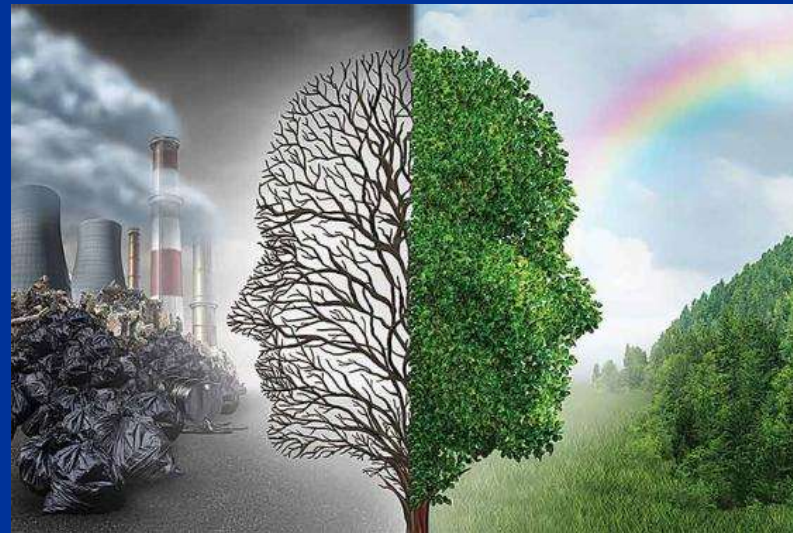
- Όλοι αναρωτιόμαστε αν υπάρχει άραγε κάποιο μυστικό στην τρέχουσα πανδημία αλλά και σε όσες μας ανακοινώνονται ότι θα ακολουθήσουν...
- Τι κρύβεται δηλαδή κάτω από το κόκκινο χαλί που έχει στρωθεί για την υποδοχή του καινούργιου κι ανεπιθύμητου “Guest Star” της οικογένειας των κορονοϊών
- Ένας παράγοντας που πρέπει οπωσδήποτε να συνυπολογιστεί και να εξεταστεί είναι η ρύπανση αλλά και η υποβάθμιση του περιβάλλοντος και ο τρόπος που συμβάλλουν στην τρωτότητα του ανοσοποιητικού μας.

- Σε αχαρτογράφητα νερά κινούμαστε με την επιδημία του COVID-19, ενώ υπάρχουν πολλά ερωτήματα που πρέπει να ερευνηθούν για τον τρόπο που ο νέος κορωνοϊός επιδρά και πλήττει τον ανθρώπινο οργανισμό.

- Ένα στοιχείο που δεν έχει αναδειχθεί ιδιαίτερα στη μέχρι τώρα συζήτηση, αφορά τις δυνατότητες του ανοσοποιητικού μας να αντιμετωπίσει την απειλή και κατά πόσον έχουν αυτές τρωθεί από τη χρόνια, εκτεταμένη και πολύπλευρη υποβάθμιση του περιβάλλοντος.

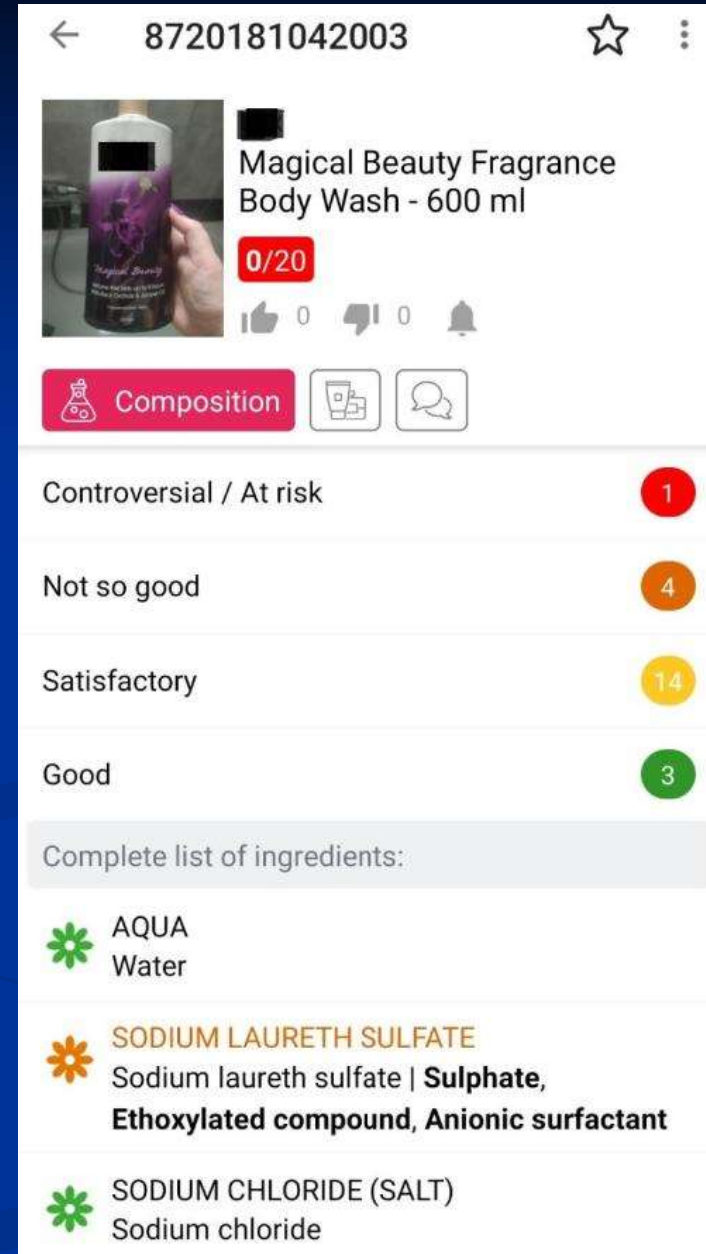
- Ενώ η τρέχουσα πανδημία είναι σε αποδρομή ακόμα δεν αποκρυπτογραφήσαμε το «μυστικό» της
- **Δεν αξιολογήσαμε τη μακροχρόνια έκθεση σε περιβαλλοντικούς παράγοντες που αναμφισβήτητα επηρεάζουν το ανοσοποιητικό μας σύστημα.**
- Εκεί βρίσκεται η αιτία για τις μειωμένες αντοχές του οργανισμού μας όσον αφορά την αντίσταση σε μικρόβια και ιούς, όπως συμβαίνει με τον COVID-19

- Είναι περισσότερο ανάγκη από ποτέ να σταματήσουμε να βλέπουμε το δέντρο και να αποζητούμε μαγικές λύσεις για αντιμετώπιση της δύσκολης αυτής πανδημίας.
- Όσο θα εστιάζουμε απλώς στο τελικό αποτέλεσμα αντιμετώπισης μόνο των συμπτωμάτων και αναζητούμε με τα εμβόλια και τη μάσκα μας απλά προφύλαξη από την επινέμηση της νόσου, δεν θα πάψουν να έρχονται επιδημίες, οι οποίες θα μετατρέπονται σε πανδημίες, που θα επιβεβαιώνουν τις προβλέψεις των μοντέλων των επιδημιολόγων.
- Θα τρέχουμε πάντα πίσω από φαντάσματα και νυχτερίδες...

- Η επίδραση του τοξικού περιβάλλοντος ξεκινάει από την ενδομήτρια ζωή και συνεχίζεται διά βίου.
- Φυτοφάρμακα στη διατροφή μας, καλλυντικά στα ντουλάπια μας, αέρια ρύπανση στους δρόμους και μέσα στα σπίτια μας
- και εμείς περπατάμε σε έναν ωκεανό ηλεκτρομαγνητικών κυμάτων σφυρίζοντας αδιάφορα.
- *Και όμως υπάρχει τρόπος για να τα εντοπίζουμε...*

8720181042003

Magical Beauty Fragrance
Body Wash - 600 ml

0/20

Composition

Controversial / At risk 1

Not so good 4

Satisfactory 14

Good 3

Complete list of ingredients:

- AQUA
Water
- SODIUM LAURETH SULFATE
Sodium laureth sulfate | Sulphate,
Ethoxylated compound, Anionic surfactant
- SODIUM CHLORIDE (SALT)
Sodium chloride

Η «επόμενη ημέρα»

?

είναι το ζητούμενο και συνάμα η μεγάλη πρόκληση.

- Πίσω από κάθε πρόκληση κρύβεται μία ευκαιρία, που ωθεί σε έναν μετασχηματισμό, δομικό και αξιακό.
- Είναι επιτακτική η ανάγκη για:
ένα βιώσιμο μέλλον, που αξιοποιεί, παράλληλα, τις δυνατότητες της τεχνολογίας.
καθαρότερο υγιέστερο μέλλον για ένα καλύτερο και ασφαλέστερο αύριο

- Οι απαντήσεις στις προκλήσεις της εποχής μας έχουν σημασία - για την ποιότητα της ζωής των ανθρώπων σήμερα αλλά και των επόμενων γενεών.
- Συνειδητοποίηση της εξάρτησης μας από το περιβάλλον που ζούμε από τον αέρα που αναπνέουμε από το νερό που πίνουμε από την τροφή μας
- **καθαρή ενέργεια / έξυπνη μετακίνηση για καλύτερη υγεία για τον άνθρωπο και τον πλανήτη.*
- **Ορθή χρήση Φυτοφαρμάκων*

*Η πρόκληση της εποχής είναι η
συνειδητοποίηση ότι όλοι ζούμε στον
ίδιο Πλανήτη*

- *Η ευκαιρία να το διαχειριστούμε μας δύνεται γιατί ζούμε στην 4^η Βιομηχανική Επανάσταση*
- *Τα εργαλεία και οι υποδομές υπάρχουν αρκεί να τα χρησιμοποιήσουμε*

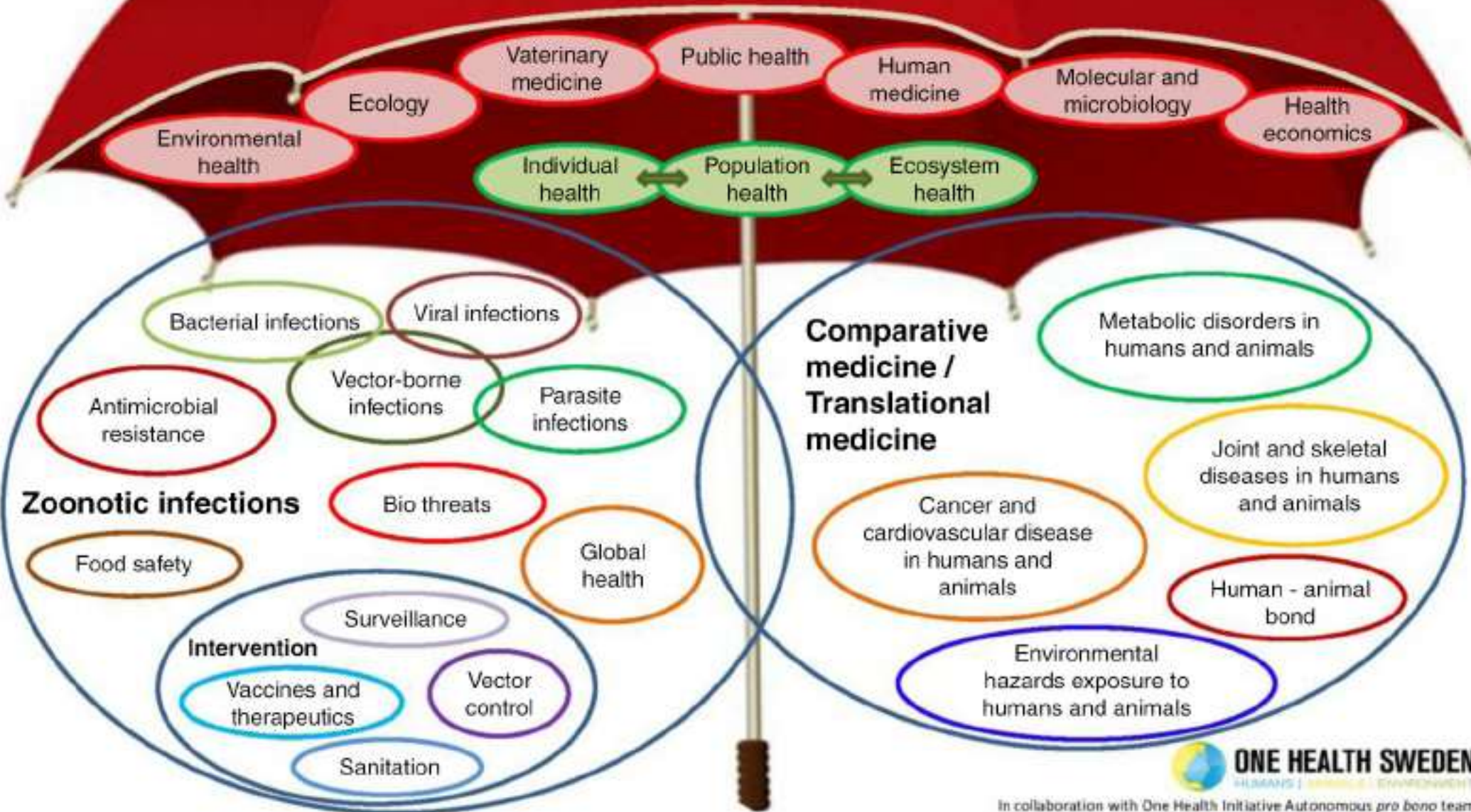

Μικρές προτάσεις για μεγάλες παρεμβάσεις

- Ευαισθητοποίηση πολιτών στην Περιβαλλοντική Έκθεση
- Πρόταση Προγραμμάτων Δια Βίου Μάθησης/
ΚΕΔΙΒΙΜ ΕΚΠΑ ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ
- ευαισθητοποίηση αγροτικού πληθυσμού στην περιβαλλοντική έκθεση
- ορθή χρήση Φυτοφαρμάκων
- προστασία της εγκύου
- προστασία ευπαθών ομάδων πληθυσμού

One Health

Awareness Strategies for Pollution from Industries

ASPIS

Delphi 1994

Awareness Raising about
Environment and Health of Non
expert Advisors

AREHNA

www.arihna.di.uoa.gr

*Ευχαριστώ όλους όσους με βοήθησαν και
ιδιαιτέρως την Συνεργάτιδα μου
κ. Κοταμπάση Χρυσάνθη, Γεωγράφο, MSc
«Περιβάλλον και Υγεία. Διαχείριση
Περιβαλλοντικών Θεμάτων με Επιπτώσεις
στην Υγεία»*

